สถานะของสตรีในอิสลาม

[ไทย – Thai – تايلاندي]

ดร.อะมีน บิน อับดุลลอฮฺ อัช-ชะกอวีย์

แปลโดย : อับดุศศอมัด อัดนาน

ตรวจทานโดย : ยูซุฟ อบูบักรฺ

ที่มา : หนังสือ อัด-ดุร็อรฺ อัล-มุนตะกอฮฺ มิน อัล-กะลีมาต อัล-มุลกอฮฺ

2013 - 1434

IslamHouse.com

مكانة المرأة في الإسلام

« باللغة التايلاندية »

د. أمين بن عبدالله الشقاوي

ترجمة: عبدالصمد عدنان

مراجعة: يوسف أبوبكر

المصدر: كتاب الدرر المنتقاة من الكلمات الملقاة

2013 - 1434

IslamHouse.com

ด้วยพระนามของอัลลอฮฺ ผู้ทรงเมตตา ปรานียิ่งเสมอ

เรื่องที่ 115
สถานะของสตรีในอิสลาม

การสรรเสริญทั้งมวลเป็นกรรมสิทธิ์ของอัลลอฮฺ ความเมตตาจำเริญและความศานติจงมีแด่ท่านเราะสูลุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ฉันขอปฏิญาณว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่ควรได้รับการภักดีนอกจากอัลลอฮฺเพียงผู้เดียว โดยไม่มีภาคีหุ้นส่วนอันใดสำหรับพระองค์ และฉันขอปฏิญาณว่าท่านนบีมุหัมมัดคือบ่าวของอัลลอฮฺและเป็นศาสนทูตของพระองค์...

เรื่องราวที่เราจะทำความเข้าใจและให้ความกระจ่างชัดกันในวันนี้ คือ เรื่องของสตรี และเราจะคุยกันในประเด็นต่อไปนี้

1. สถานภาพของสตรีในยุคก่อนอิสลาม
2. การให้เกียรติต่อสตรีตามทัศนะอิสลาม
3. ข้อพิพาทเกี่ยวกับสิทธิของสตรี
4. หน้าที่ของผู้ศรัทธาที่มีต่อสตรี

1. สถานภาพของสตรีในยุคก่อนอิสลาม

สังคมอาหรับในยุคอนารยชนอันงมงายได้ปฏิบัติต่อสตรีเพศอย่างไร้ศีลธรรม สตรีโดนรังแก ถูกเอารัดเอาเปรียบ พวกเขาเกลียดชังต่อบุตรสาว ไม่มีความรู้สึกปลื้มปีติยินดีเมื่อภรรยาคลอดบุตรสาว และในบางสังคมถึงกับนำบุตรสาวไปฝังทั้งเป็น เนื่องจากกลัวว่าพวกเธอจะสร้างความอับอายขายหน้า ในขณะที่บางสังคมปล่อยให้พวกเธอมีชีวิตอย่างต่ำต้อยไร้เกียรติ อัลลอฮฺได้ตรัสเกี่ยวกับสภาพเช่นนี้ว่า

﴿ وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُم بِٱلۡأُنثَىٰ ظَلَّ وَجۡهُهُۥ مُسۡوَدّٗا وَهُوَ كَظِيمٞ ۝٥٨ يَتَوَٰرَىٰ مِنَ ٱلۡقَوۡمِ مِن سُوٓءِ مَا بُشِّرَ بِهِۦٓۚ أَيُمۡسِكُهُۥ عَلَىٰ هُونٍ أَمۡ يَدُسُّهُۥ فِي ٱلتُّرَابِۗ أَلَا سَآءَ مَا يَحۡكُمُونَ ۝٥٩ ﴾ [النحل : ٥٨-٥٩]

ความว่า “เมื่อใครคนหนึ่งจากพวกเขารู้ว่าภรรยาคลอดบุตรสาว ใบหน้าของเขากลายเป็นหมองคล้ำและเศร้าสลด เขาจะหลบหน้าจากกลุ่มชน เนื่องจากความอับอายอันเนื่องจากข่าวที่ได้รับ เขาจะเก็บเอาไว้ด้วยความอัปยศหรือไม่ก็ฝังลงในดิน พึงทราบเถิดว่าสิ่งที่พวกเขาตัดสินนั้นมันช่างชั่วช้าอย่างแท้จริง ” (อัล-นะห์ลฺ : 58-59)

﴿ وَإِذَا ٱلۡمَوۡءُۥدَةُ سُئِلَتۡ ۝٨ بِأَيِّ ذَنۢبٖ قُتِلَتۡ ۝٩ ﴾ [التكوير : ٨-٩]

ความว่า “และเมื่อทารกหญิงที่ถูกฝังทั้งเป็นถูกถามว่า ด้วยความผิดอันใดเล่าที่เธอถูกฆ่าตาย” (อัต-ตักวีร : 8-9)

คำว่า ٱلۡمَوۡءُۥدَةُ หมายถึง บุตรสาวที่ถูกฝังทั้งเป็นจนกระทั่งเสียชีวิต

อนึ่ง สตรีในยุคญาฮิลียะฮฺจะไม่มีสิทธิ์ได้รับมรดกแต่อย่างใด ไม่ว่านางจะยากจนแร้นแค้นเพียงใดก็ตาม เนื่องจากกฎเกณฑ์ของพวกเขาได้วางเอาไว้ว่าบุรุษเพศเท่านั้นที่มีสิทธิ์ในกองมรดก แค่นั้นยังไม่พอสังคมสมัยนั้นยังกำหนดให้นางเป็นส่วนหนึ่งจากกองมรดกที่ได้รับการสืบทอดต่อไปยังผู้อื่น

อีกอย่างที่สตรีไม่ได้รับความยุติธรรม คือการที่สตรีหลายๆ คนตกเป็นภรรยาของบุรุษคนเดียวโดยไม่ได้จำกัดจำนวน เขาจะแต่งงานกับใครกี่คนก็ได้ โดยที่เหล่าสามีไม่สนใจว่าพวกนางจะตกอยู่ในภาวะที่ลำบากหรือไม่ได้รับความยุติธรรมก็ตาม

มีรายงานจากท่านอุมัรเราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ท่านเคยกล่าวว่า

وَاللَّهِ إِنْ كُنَّا فِي الْجَاهِلِيَّةِ مَا نَعُدُّ لِلنِّسَاءِ أَمْرًا، حَتَّى أَنْزَلَ اللَّهُ تَعَالَى فِيهِنَّ مَا أَنْزَلَ، وَقَسَمَ لَهُنَّ مَا قَسَمَ. [مسلم برقم ١٤٧٩]

ความว่า “ ขอสาบานต่ออัลลอฮฺว่า ในสมัยญาอฮิลียะฮฺพวกเราจะไม่ให้ความสำคัญกับสตรีเลยแม้แต่น้อย จนกระทั่งอัลลอฮฺได้ประทานโองการและได้จัดสรรสิทธิต่างๆ ที่เกี่ยวกับพวกนาง” (บันทึกโดยมุสลิม : 1479)

2. การให้เกียรติของอิสลามต่อสตรีเพศ

อิสลามได้ยกเลิกการเอารัดเอาเปรียบต่อบรรดาสตรีเพศในทุกมิติ พร้อมกับคืนสิทธิที่พวกนางควรจะได้รับอย่างครบถ้วน พร้อมทั้งยังกำหนดให้พวกนางได้รับผลตอบแทนและสิทธิต่างๆ อย่างเท่าเทียมกันกับบุรุษเพศ ยกเว้นในกรณีที่เป็นเรื่องเฉพาะของสตรี ซึ่งบุรุษจะไม่มีส่วนเกี่ยวข้องด้วย อัลลอฮฺตรัสว่า

﴿ مَنْ عَمِلَ صَٰلِحًا مِّن ذَكَرٍ أَوْ أُنثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهُۥ حَيَوٰةً طَيِّبَةً ۖ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُم بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿٩٧﴾ ﴾ [النحل : ٩٧]

ความว่า “ผู้ใดก็ตามที่ได้ประกอบคุณงามความดีไม่ว่าผู้ชายหรือผู้หญิง โดยที่เขาเป็นผู้ศรัทธา แน่นอนว่าเราจะให้เขามีชีวิตที่ดี และเราจะให้ผลตอบแทนจากการปฏิบัติของพวกเขาที่ดียิ่งกว่า” (อัล-นะห์ลฺ : 97)

และอัลลอฮฺยังได้ตรัสอีกว่า

﴿ فَٱسۡتَجَابَ لَهُمۡ رَبُّهُمۡ أَنِّي لَآ أُضِيعُ عَمَلَ عَٰمِلٖ مِّنكُم مِّن ذَكَرٍ أَوۡ أُنثَىٰۖ بَعۡضُكُم مِّنۢ بَعۡضٖۖ... ١٩٥ ﴾ [آل عمران : ١٩٥]

ความว่า "ดังนั้นอัลลอฮฺจึงตอบรับพวกเขาว่า แท้จริงฉันจะไม่ทำให้การงานของคนใดคนหนึ่งสูญหาย ไม่ว่าเขาจะเป็นผู้ชายหรือผู้หญิงก็ตาม" (อาล อิมรอน : 195)

มีหะดีษรายงานจากอุมมุ อุมาเราะฮฺเล่าว่า นางได้มาหาท่านนบี แล้วกล่าวกับท่านว่า ฉันเห็นว่าในอัลกุรอานมีแต่เรื่องราวของบรรดาบุรุษเพศไม่เห็นมีเรื่องราวของสตรีเพศบ้างเลย อัลลอฮฺจึงได้ประทานโองการลงมาว่า

﴿ إِنَّ ٱلۡمُسۡلِمِينَ وَٱلۡمُسۡلِمَٰتِ وَٱلۡمُؤۡمِنِينَ وَٱلۡمُؤۡمِنَٰتِ وَٱلۡقَٰنِتِينَ وَٱلۡقَٰنِتَٰتِ وَٱلصَّٰدِقِينَ وَٱلصَّٰدِقَٰتِ وَٱلصَّٰبِرِينَ وَٱلصَّٰبِرَٰتِ وَٱلۡخَٰشِعِينَ وَٱلۡخَٰشِعَٰتِ وَٱلۡمُتَصَدِّقِينَ وَٱلۡمُتَصَدِّقَٰتِ وَٱلصَّٰٓئِمِينَ وَٱلصَّٰٓئِمَٰتِ وَٱلۡحَٰفِظِينَ فُرُوجَهُمۡ وَٱلۡحَٰفِظَٰتِ وَٱلذَّٰكِرِينَ ٱللَّهَ كَثِيرٗا وَٱلذَّٰكِرَٰتِ أَعَدَّ ٱللَّهُ لَهُم مَّغۡفِرَةٗ وَأَجۡرًا عَظِيمٗا ٣٥ ﴾ [الأحزاب : ٣٥] [رواه الترمذي برقم ٣٢١١]

ความว่า "แท้จริงบรรดาผู้นอบน้อมชายและหญิง บรรดาผู้ศรัทธาชายและหญิง บรรดาผู้ภักดีชายและหญิง บรรดาผู้สัตย์

จริงชายและหญิง บรรดาผู้อดทนชายและหญิง บรรดาผู้ถ่อมตนชายและหญิง บรรดาผู้บริจาคทานชายและหญิง บรรดาผู้ถือศีลอดชายและหญิง บรรดาผู้รักษาอวัยวะเพศของพวกเขาทั้งชายและหญิง บรรดาผู้รำลึกถึงอัลลอฮฺอย่างมากทั้งชายและหญิงนั้น อัลลอฮฺได้เตรียมการให้อภัยโทษและรางวัลอันยิ่งใหญ่แก่พวกเขาแล้ว” (อัล-อะหฺซาบ : 35) (บันทึกโดยอัต-ติรมิซีย์ หมายเลข : 3211)

ท่านหญิงอาอิชะฮฺเล่าว่า ท่านนบีศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่า

«إِنَّمَا النِّسَاءُ شَقَائِقُ الرِّجَالِ» [أحمد برقم ١٤٧٩]

ความว่า “แท้จริงเหล่าสตรีเพศเป็นส่วนหนึ่งของเหล่าบุรุษเพศ” (บันทึกโดยอะหฺมัด : 1479)

อิสลามไม่ยอมรับกับการที่สตรีต้องตกไปเป็นมรดกสืบทอดต่อไป ดังที่เป็นประเพณีปฏิบัติของกลุ่มชนในยุคอนารยชนอันงมงาย อัลลอฮฺตรัสว่า

﴿يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا يَحِلُّ لَكُمْ أَن تَرِثُواْ ٱلنِّسَآءَ كَرْهًا ... ﴾ [النساء : ١٩]

ความว่า “โอ้บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลายไม่อนุมัติแก่พวกเจ้าที่จะเอาบรรดาสตรีเพศเป็นมรดกด้วยการบังคับ” (อัน-นิสาอ์ : 19)

อัลลอฮฺได้ประกันตัวโดยให้พวกนางได้รับอิสรภาพ และได้กำหนดสิทธิในส่วนที่จะได้รับจากมรดกแก่พวกนาง แทนที่จากพวกนางเคยเป็นส่วนหนึ่งของทรัพย์มรดก อัลลอฮฺตรัสว่า

﴿ لِلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِّمَّا تَرَكَ ٱلْوَٰلِدَانِ وَٱلْأَقْرَبُونَ وَلِلنِّسَآءِ نَصِيبٌ مِّمَّا تَرَكَ ٱلْوَٰلِدَانِ وَٱلْأَقْرَبُونَ مِمَّا قَلَّ مِنْهُ أَوْ كَثُرَ نَصِيبًا مَّفْرُوضًا ٧ ﴾ [النساء : ٧]

ความว่า “สำหรับเพศชายมีส่วนได้รับจากสิ่งที่ผู้บังเกิดเกล้าทั้งสองและบรรดาญาติใกล้ชิดได้ทิ้งไว้ และสำหรับเพศหญิงก็มีส่วนได้รับจากสิ่งที่ผู้บังเกิดเกล้าทั้งสองและบรรดาญาติใกล้ชิดได้ทิ้งไว้ ไม่ว่าจะมากหรือน้อยก็ตาม เป็นส่วนแบ่งที่ได้มีการกำหนดอัตราส่วนไว้แล้ว ” (อัน-นิสาอ์ : 7)

ท่านอบู ฮุร็อยเราะฮฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ เล่าว่า ท่านเราะสูลศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัมได้กล่าวว่า

«اسْتَوْصُوا بِالنِّسَاءِ خَيْرًا» [رواه البخاري برقم ٥١٨٦، ومسلم برقم ١٤٦٨]

ความว่า “ท่านทั้งหลายจงดูแลบรรดาสตรีเพศให้เป็นอย่างดีเถิด” (บันทึกโดยอัลบุคอรีย์ : 5186 และมุสลิม : 1468)

ท่านอิบนุ อับบาส เราะฎิยัลลอฮุอันฮุมา เล่าว่า ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่า

«خَيْرُكُمْ خَيْرُكُمْ لِأَهْلِهِ ، وَأَنَا خَيْرُكُمْ لِأَهْلِي» [رواه ابن ماجه برقم ١٩٧٧]

ความว่า "บุคคลที่ดีในกลุ่มพวกท่านคือผู้ที่ปฏิบัติตนที่ดีต่อภรรยาของเขา และฉันเป็นผู้ที่ดียิ่งในกลุ่มพวกท่านที่ปฏิบัติดีต่อภรรยาของฉัน" (บันทึกโดยอิบนุ มาญะฮฺ : 1977)

3. การตอบโต้ต่อคำครหาอิสลามเกี่ยวกับสตรีเพศ

ผู้ที่มีอคติต่อศาสนาอิสลามได้กล่าวโทษให้ร้ายต่ออิสลามผ่านสื่อตามช่องทางต่างๆ ว่าอิสลามเป็นศาสนาที่เอารัดเอาเปรียบต่อเหล่าสตรี บังคับให้นางอยู่แต่ในบ้าน และกีดกันอิสรภาพของพวกนาง นำกฎเกณฑ์ต่างๆ มาควบคุมพวกนาง พวกนางเปรียบได้ดังอวัยวะที่ไร้ค่าเหมือนกับเป็นอัมพฤกษ์ และที่น่าเศร้าไปกว่านั้นก็มีบรรดาสตรีมุสลิมเองก็เห็นพ้องด้วยกับคำครหานี้ด้วยความเต็มใจ

เราสามารถตอบโต้คำครหาข้างต้นได้ดังนี้

คำครหาที่ว่า "คำสอนของอิสลามเอารัดเอาเปรียบสตรี" นั้น เราได้พูดถึงไปแล้วตอนแรกในประเด็นสถานะของ

สตรีในอิสลาม ซึ่งศาสนาอิสลามได้นำพวกนางออกมาจากความอธรรมในสมัยญาฮิลียะฮฺ มิใช่ว่าการอยู่ในบ้านของนางทำให้นางเป็นเหมือนอวัยวะที่เป็นอัมพฤกษ์ หว่าการที่พวกนางไม่ต้องออกไปทำงานนอกบ้านและการทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูบุตรนับเป็นภารกิจอันสูงส่งที่นางได้รับความไว้วางใจและนางจะได้รับผลตอบแทนอย่างมหาศาล ซึ่งเป็นการผลิตทรัพยากรมนุษย์ระดับปัจเจกบุคคลสู่สังคมมุสลิม

มีรายงานจากท่านอบู ฮุร็อยเราะฮฺ เล่าว่า ท่านนบีศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่า

«إِذَا صَلَّتْ الْمَرْأَةُ خَمْسَهَا ، وَصَامَتْ شَهْرَهَا ، وَحَصَنَتْ فَرْجَهَا ، وَأَطَاعَتْ بَعْلَهَا ، دَخَلَتْ مِنْ أَيِّ أَبْوَابِ الْجَنَّةِ شَاءَتْ» [رواه ابن حبان برقم ٤١٦٣]

ความว่า “ หญิงใดที่ได้รักษาละหมาด 5 เวลา ถือศีลอดในเดือนเราะมะฎอน ไม่ผิดประเวณี และเชื่อฟังสามี นางจะเลือกเข้าสวรรค์ทางประตูบานใดก็ได้ตามต้องการ” (บันทึกโดยอิบนุ หิบบาน : 4163)

และเมื่อพี่น้องได้มองย้อนไปยังสังคมโลกตะวันตก จะพบว่าสตรีต้องออกไปทำงานนอกบ้านร่วมกับเหล่าบุรุษ ขณะเดียวกันได้ปล่อยให้ลูกๆ ใช้ชีวิตอยู่กับคนรับใช้ตั้งแต่วัย

เยาว์ พี่น้องจะได้เห็นถึงความเสื่อมโทรมทางด้านคุณธรรมและศีลธรรมที่พวกเขากำลังประสบอยู่ ปัญหาต่างๆ ประดาเข้ามาหาอย่างต่อเนื่อง ปัญหาเด็กนอกสมรส ปัญหาครอบครัวแตกแยก ปัญหายาเสพติด และปัญหาอื่นๆ มากมาย หากพี่น้องเห็นปัญหาเหล่านั้นแล้วพี่น้องก็จะรู้ซึ้งถึงคำสอนอันประเสริฐของอิสลาม อัลลอฮฺตรัสว่า

﴿ وَقَرۡنَ فِي بُيُوتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجۡنَ تَبَرُّجَ ٱلۡجَٰهِلِيَّةِ ٱلۡأُولَىٰۖ...٣٣ ﴾ [الأحزاب: ٣٣]

ความว่า “และจงอยู่ในบ้านเรือนของพวกเธอ และอย่าได้อวดความงามเช่นเดียวกับที่สตรีในสมัยอนารยชนต่างได้อวดกัน” (อัล-อะหฺซาบ: 33)

สำหรับคำครหาที่หาว่า“อิสลามกีดกันอิสรภาพของสตรี”นั้น แท้จริงแล้วอิสลามได้กำหนดให้เพศชายเป็นผู้คอยดูแล ปกป้องเกียรติและศักดิ์ศรีของสตรีต่างหากเล่า อัลลอฮฺตรัสว่า

﴿ ٱلرِّجَالُ قَوَّٰمُونَ عَلَى ٱلنِّسَآءِ بِمَا فَضَّلَ ٱللَّهُ بَعۡضَهُمۡ عَلَىٰ بَعۡضٖ وَبِمَآ أَنفَقُواْ مِنۡ أَمۡوَٰلِهِمۡۚ... ٣٤ ﴾ [النساء : ٣٤]

ความว่า “บรรดาชายคือผู้ที่ทำหน้าที่ปกครองเลี้ยงดูเหล่าสตรี (ภรรยา) อันเนื่องจากการที่อัลลอฮฺได้ให้บางคนเหนือกว่าอีก

บางคน (ทางด้านพละกำลัง ความกล้าหาญ เป็นต้น) และด้วยการที่พวกเขาได้จ่ายทรัพย์สินของพวกเขา (ในการเลี้ยงดู)" (อัน-นิสาอ์ : 34)

ท่านอิบนุ กะษีร฿ได้อรรถาธิบายว่า "ผู้ชายเหนือกว่าผู้หญิง หมายถึง ในด้านการเป็นผู้นำ เป็นผู้ใหญ่ เป็นผู้ตัดสินเมื่อเห็นไม่ตรงกัน เป็นผู้ที่คอยอบรมบ่มนิสัย และแนะนำเมื่อนางเบี่ยงเบนออกจากแนวทางที่ถูกต้อง"

ท่านอิบนุอับบาสกล่าวว่า "หมายถึงบุรุษเพศเป็นผู้ปกครองดูแลเหล่าสตรี จึงเป็นหน้าที่ของสตรีที่ต้องเชื่อฟังปฏิบัติตามเขา เพื่อสนองต่อคำสั่งใช้ของอัลลอฮฺ และส่วนหนึ่งจากการเชื่อฟังสามี คือการทำดีต่อบุคคลในครอบครัวของสามีและการรักษาทรัพย์สินของเขา" (ตัฟซีรอิบนุกะษีร เล่ม : 1 หน้า : 491)

4. หน้าที่ของผู้ศรัทธาต่อสตรีเพศ

1. จะต้องให้การอบรมบ่มนิสัยต่อบุตรและภรรยาของเราด้วยคำสอนที่ถูกต้อง อัลลอฮฺตรัสว่า

﴿يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ قُوٓاْ أَنفُسَكُمۡ وَأَهۡلِيكُمۡ نَارٗا وَقُودُهَا ٱلنَّاسُ وَٱلۡحِجَارَةُ عَلَيۡهَا مَلَـٰٓئِكَةٌ غِلَاظٞ شِدَادٞ لَّا يَعۡصُونَ ٱللَّهَ مَآ أَمَرَهُمۡ وَيَفۡعَلُونَ مَا يُؤۡمَرُونَ ٦﴾ [التحريم : ٦]

ความว่า "โอ้บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงปกป้องตัวของพวกเจ้าและครอบครัวของพวกเจ้าให้รอดพ้นจากไฟนรกเถิด ซึ่งเชื้อเพลิงของมันคือมนุษย์ และก้อนหิน มีมะลาอิกะฮฺผู้แข็งกร้าวคอยเฝ้ารักษามันอยู่ พวกเขาจะไม่ฝ่าฝืนคำสั่งของอัลลอฮฺ และจะน้อมรับปฏิบัติตามที่ได้รับบัญชาเสมอ" (อัต-ตะหฺรีม : 6)

ท่านอะลีย์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ได้อรรถาธิบายว่า "ท่านทั้งหลายจงให้การอบรมบ่มนิสัยและให้คำสอนที่ดีๆ แก่พวกเขา"

ท่านอิหม่ามอัล-บุคอรีย์และมุสลิมได้รายงานจากหะดีษของอิบนุ อุมัร เราะฎิยัลลอฮุอันฮุมา เล่าว่า ท่านเราะสูลุ้ลลอฮฺ...

«كُلُّكُمْ رَاعٍ وَمَسْؤُوْلٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ» [رواه البخاري برقم ٢٥٥٨ ومسلم برقم ١٨٢٩]

ความว่า “ท่านทั้งหลายมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบ และต้องถูกสอบสวนต่อความรับผิดชอบของเขา” (บันทึกโดยอัลบุคอรีย์ : 2558 และมุสลิม : 1829)

หากสุภาพบุรุษแต่ละคนทำหน้าที่ ดูแลเอาใจใส่ และให้ความสำคัญกับครอบครัวของตนเอง พยายามที่จะนำหลักธรรมคำสอนจากอัลกุรอานและสุนนะฮฺมาใช้ในการอบรมขัดเกลาสมาชิกในครอบครัวแล้วไซร้ แน่นอนว่าสังคมที่เขาอาศัยอยู่จะเป็นสังคมที่ดีอย่างแน่นอน

2. แสวงหาวิชาความรู้เป็นเนืองนิจ อันเนื่องด้วยกับวิชาความรู้เป็นมาตราวัดความถูกต้อง รู้ความจริง แยกแยะสิ่งถูกผิดได้อย่างดีเยี่ยมตรงไปตรงมา ทั้งสามารถตอบโต้ความคิดที่บิดเบือนนอกรีต และเปิดโปงแผนการณ์ของผู้ที่มีอคติต่ออิสลามอย่างชัดเจน ปราศจากความคลุมเครือ อัลลอฮฺได้ตรัสว่า

﴿قُلۡ هَلۡ يَسۡتَوِي ٱلَّذِينَ يَعۡلَمُونَ وَٱلَّذِينَ لَا يَعۡلَمُونَۗ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُوْلُواْ ٱلۡأَلۡبَٰبِ ٩﴾ [الزمر: ٩]

ความว่า “จงกล่าวเถิดโอ้มุหัมมัดว่าระหว่างบรรดาผู้ที่มีความรู้กับบรรดาผู้ที่ไม่มีความรู้จะเท่าเทียมกันกระนั้นหรือ? แท้จริงบรรดาผู้มีสติปัญญาเท่านั้นที่จะใคร่ครวญ” (อัซซุมัร : 9)

3. เชิญชวนสู่อัลลอฮฺพร้อมกับตักเตือนผู้คนให้หลีกห่างจากคนชั่วและผู้ไม่หวังดีต่ออิสลามทั้งหลาย และจากแผนการของพวกเขาที่ต้องการทำลายบรรดามุสลิมะฮฺ ต้องการนำพวกนางออกจากคำสอนอันสูงส่งของอิสลาม ต้องการทำลายศาสนาออกจากจิตใจของพวกนาง อัลลอฮฺได้ตรัสไว้ในสูเราะฮฺยูซุฟ ว่า

﴿قُلۡ هَٰذِهِۦ سَبِيلِيٓ أَدۡعُوٓاْ إِلَى ٱللَّهِۚ عَلَىٰ بَصِيرَةٍ أَنَا۠ وَمَنِ ٱتَّبَعَنِيۖ وَسُبۡحَٰنَ ٱللَّهِ وَمَآ أَنَا۠ مِنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ ١٠٨﴾ [يوسف: ١٠٨]

ความว่า “จงกล่าวเถิดมุหัมมัดว่า นี่คือแนวทางของฉัน ฉันเรียกร้องสู่อัลลอฮฺด้วยความประจักษ์แจ้ง ทั้งตัวฉันและผู้ปฏิบัติตามฉัน มหาบริสุทธิ์แด่อัลลอฮฺ ฉันมิได้อยู่ในกลุ่มของบรรดาผู้ตั้งภาคี” (ยูซุฟ : 108)

และท่านนบีศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่า

«فَوَاللَّهِ لَأَنْ يَهْدِيَ اللَّهُ بِكَ رَجُلًا وَاحِدًا خَيْرٌ لَكَ مِنْ أَنْ يَكُونَ لَكَ حُمْرُ النَّعَمِ» [رواه مسلم برقم ٢٤٠٦]

ความว่า “ขอสาบานต่ออัลลอฮฺ หากอัลลอฮฺได้ให้ใครคนหนึ่งได้รับทางนำด้วยการแนะนำเชิญชวนของท่าน นั่นย่อมดีกว่าการที่ท่านได้รับอูฐแดงเสียอีก” (บันทึกโดยมุสลิม : 2406)

(อูฐแดง เป็นทรัพย์สินที่มีค่ามากที่สุดของชาวอาหรับสมัยนั้น เป็นการเปรียบเทียบกับสิ่งที่มีค่าเพื่อให้เข้าใจดียิ่งขึ้น เช่นเดียวกับที่เราเปรียบเทียบว่า “เวลามีค่ายิ่งกว่าทอง” ผู้แปล)

والحمد لله رب العالمين ، وصلى الله وسلم على نبينا محمد وعلى آله وصحبه أجمعين .